

Verksamhetsberättelse för Svenska Botaniska Föreningen år 2010

Styrelsen för Svenska Botaniska Föreningen har härmed nöjet att redovisa verksamheten år 2010. Under det gångna året har Föreningen genomfört en rad olika aktiviteter för att öka kunskapen om och intresset för vår växtvärld. Bland resor och utflykter kan nämnas Botanikdagarna i Småland, resan till Bornholm, temaexkursionen om jordstjärnor, samt det stora arrangemanget De Vilda Blommornas Dag.

Liksom som tidigare år genomfördes Föreningskonferensen med flera intresseväckande föredrag. Föreningen arbetar också med skydd av våra vilda växter och deras miljöer. En viktig aktivitet är att samordna övervakningen av sällsynta och hotade växter – verksamheten Floraväktarna. Föreningen engagerar sig dessutom som remissinstans i många naturvårdsärenden.

Föreningen har nära och gott samarbete med landets regionala botaniska föreningar, se nedan.

Medlemmar

Medlemsantalet i Föreningen uppgick vid årets slut till 2323, varav 8 hedersmedlemmar och 126 familjemedlemmar. Detta innebär att medlemsantalet har minskat med 12 sedan år 2009.

Omsättningen är ganska stor; Föreningen fick 132 nya medlemmar, medan 144 lämnade den. Föreningen arbetar för att öka intresset för Sveriges växtvärld och med att värva medlemmar till föreningen. För att erbjuda skolor undervisningsmaterial och för att öka intresset för botanik hos särskilt ungdomar har häftet med våra vanligaste växtarter; "Växter jag mött år...", nytryckts, och det finns numera också tillgängligt för alla intresserade på Föreningens hemsida.

Anslutna föreningar

25 stycken regionala botaniska föreningar är anslutna till Föreningen, vars nätverk totalt omfattar cirka 8 000 medlemmar. Föreningarna bedriver en stor och mångskiftande verksamhet. Främst rör det sig om kurser, exkursioner och inventeringar av regionernas flora. Tre regionala föreningar redovisade dessutom resultaten från sina mångåriga inventeringar i bokform. Således utkom under året Medelpads flora, Upplands flora samt del II och III av Norrbottens flora.

Styrelsen

Årsmötet hölls den 6 mars i samband med Föreningskonferensen i Uppsala. Fram till årsmötet bestod styrelsen av Margareta Edqvist (ordförande), Göran Mattiasson (vice ordförande), Gunnar Björndahl (sekreterare), Lars-Åke Pettersson (kassör), Leif Andersson, Ulla-Britt Andersson, Evastina Blomgren, Stefan Grundström, Anders Jacobson, Olof Janson, Per Milberg och Kjell-Arne Olsson. Samtliga omvaldes. Vid det konstituerande styrelsemötet 7 mars omvaldes vice ordförande, kassör och sekreterare. Till värdepappersförvaltare och personalansvarig utsågs Olof Janson.

Styrelsen har haft 5 protokollförda sammanträden. Den gamla styrelsen sammanträdde den 30 januari i Nässjö samt den 5 mars i Uppsala. Den nya styrelsen höll konstituerande möte 7 mars och sammanträdde därefter den 30 juni i Holsbybrunn, Småland, samt den 9 oktober i Nässjö.

Revisorer och valberedning

Revisorer fram till årsmötet var Jan-Olof Sandberg och Hans Thulin, med Ingemar Herber och Lars Åke Bäckström som revisorssuppleanter. Samtliga omvaldes.

Valberedningen utgjordes fram till årsmötet av Anders Bertilsson, Erik Ljungstrand och Bengt-Gunnar Jonsson med Erik Ljungstrand som sammankallande. Anders Bertilsson hade avböjt omval, och i hans ställe nyvaldes Alexandra Holmgren, Uppsala. Bengt-Gunnar Jonsson och Erik Ljungstrand omvaldes.

Personal, kansli

Bengt Carlsson har varit redaktör för Svensk Botanisk Tidskrift (SBT) och på föreningens kansli i Uppsala har Barbro Beck-Friis tjänstgjort som intendent.

Margareta Edqvist har varit halvtidsanställd för att arbeta med nationell samordning av Floraväktarna, med placering i Nässjö.

Föreningens har sitt kansli på Norbyvägen 18 A, Uppsala.

Kommittéer och arbetsgrupper

Föreningens egna arbetsgrupper, med följande personer år 2010:

Växtatlas: Margareta Edqvist, Stefan Andersson, Lars Fröberg, Thomas Karlsson, Marit Persson och Anders Bertilsson.

Redaktionsrådet: Margareta Edqvist, Per Milberg, Nicklas Lönnell, Mora Aronsson och Lena Eliasson.

Floraväktarrådet: Göran Mattiasson, Åke Widgren, Jonas Grahn och Mora Aronsson.

Vidare finns en *namnkommitté* för svenska växtnamn, med ett stort antal ledamöter – se Föreningens hemsida.

Föreningens representanter i andra kommittéer under år 2010:

WWF:s förtroenderåd: Margareta Edqvist

Biologisk mångfalds-året: Barbro Beck-Friis

Artportalen: Margareta Edqvist

Föreningskonferens

Föreningskonferensen hölls 6-7 mars på hotell Linné, Uppsala. På lördagen redogjorde skogspatologen Pia Barklund för problemen med almsjukan och askskottsjukan. Dessutom redogjorde Tommy Lennartsson från Centrum för biologisk mångfald för hur vi kan använda oss av mer historisk kunskap för att sköta naturliga fodermarker på rätt sätt. Jörgen Petersson från Gotland beskrev inventeringsarbetet rörande gotlandssippa och det gotländska beståndet av nipsippa.

På söndagen inledde styrelseledamoten Stefan Grundström, ekolog vid Timrå kommun, med att berätta om smällvedeln i Medelpad. Mora Aronsson från ArtDatabanken berättade om släktet *Draba*, och Lars Fröberg, Botaniska Museet i Lund, beskrev hur man har rettet ut de flockblommiga växterna för den kommande volymen av Flora Nordica.

I samband med det anslutande årsmötet tilldelades Kurt-Anders Johansson, Skövde, Guldluppen.

Svensk Botanisk Tidskrift

Tidskriften utkom under året med 6 ordinarie häften, varav ett om växtfynd i Dalsland, och ett specialhäfte om skötsel av skogar med höga naturvärden. Redaktionsrådsmöten hölls 24 mars och 26 november.

Bland alla intressanta artiklar kan nämnas sådana som behandlar:

- Historien om engelskt marskgräs, *Spartina anglica*, särskilt i Danmark
- Gråallundar i Medelpad – en särpräglad norrländsk naturtyp
- Evidensbaserad naturvård
- Mikromiljöer i och kring ett kalkbrott på Ölands alvar
- Fynd av röd andmat, *Lemna turionifera*
- Storigelknopp och dess fyra underarter

- Mer om *Juncus*-arter resp. jordstjärnor
- Fynd av dansk stensöta, *Polypodium interjectum*

Utställningar

Föreningen var representerad på Trädgårdsmässan. Under fyra dagar informerades intresserade mässbesökare om våra vilda växter, särskilt de fridlysta, med hjälp av en folder från Naturvårdsverket, samt om föreningens verksamhet. Besökarna fick ta del av information om De vilda Blommornas Dag och Floraväktarna. Vidare delades broschyren om "Årets växt – backsippa" ut i stort antal. Totalt hade Trädgårdsmässan ca 40 000 besökare.

Förlagsverksamhet

Under november månad utkom de nya flororna över Medelpad, Norrbotten och Uppland. De tre mycket omfattande bokverken sammanfattar vart och ett över 20 års inventeringsarbete, där många engagerade botaniker har medverkat.

För att klara lagerhållningen av de nya flororna var det nödvändigt att minska på lagren av resterande upplagor av äldre litteratur. Ett antal exemplar av tidigare utgivna floror, bl.a. Östergötlands flora, Floran i Habo kommun, Ölands kärleväxtflora, Härjedalens flora och Floran i Oskarshamns kommun, har därför skänkts till de regionala föreningarna eller delats ut till intresserade personer i olika sammanhang.

Jubileumsfonden

Under året har anslagits 150 000 kr för arbetet med layout av Gotlands Flora, samt 28 000 kr till ett specialhäfte av SBT, om konstnären och botanisten Rolf Lidberg. De nyutkomna flororna i Medelpad och Uppland har båda tidigare erhållit ekonomiska bidrag ur Jubileumsfonden.

De vilda blommornas dag i Norden

Denna arrangerades i Sverige för nionde gången, detta år 20 juni. 157 vandringar med sammanlagt mer än 3000 deltagare har rapporterats in, vilket innebär att rapporteringen dessvärre varit ofullständig.

Botanikdagar

Årets Botanikdagar arrangerades i mellersta-östra Småland, 30 juni-4 juli. 102 personer deltog. Föreläsningen var på Ädelfors folkhögskola, Holsbybrunn. Turerna gick till I: Bråbygden och kusten, med bl.a. klibbglim, mistel och olika arter björnbär; II: Trakten öster om Holsbybrunn, med Djupaskuran med grönbräken och odlingslandskapet vid Repperda, och III: Trakten kring Hultsfred, med bl.a. järedefibblan och rödsyssla. Dessutom fick deltagarna vara med om två intressanta kvällsutflykter: till en fantastisk trädgård i Lemnhult, samt till guldgruvemuseet i Ädelfors. Som under tidigare botanikdagar deltog dessutom några stipendiater.

Resor och exkursioner

Bornholm 14 – 18 juni, 24 deltagare.

Jordstjärnor på Öland 22-24 oktober, 9 deltagare.

Arrangemangen var lyckade.

Internordiskt floramöte

Detta hölls i år på Island 19 – 21 augusti. Bengt Carlsson, Margareta Edqvist och Stefan Grundström deltog från SBF. Dessutom deltog representanter från de danska och norska nationella föreningarna, samt tre isländska botaniker.

Årets växt

Årets växt 2010 har varit backsippa, *Pulsatilla vulgaris*. Responsen har varit enormt stor från allmänheten. Närmare 2500 lokaler för backsippa har besökts och rapporterats in på Artportalen. För att öka intresset lät föreningen framställa tröjor med en bild på backsippa, och dessutom gavs det ut en uppskattad och efterfrågad broschyr med faktauppgifter om sippan och dess närmaste släktingar.

Nyhetsbrevet

Föreningens nyhetsbrev har utkommit två gånger. Det har främst gått ut till de anslutna föreningarna. 4 (4)

Artportalen

Möte i Artportalsrådet hölls 14 oktober. Dessutom genomfördes en workshop om övervakning i Artportalen 25 mars.

Arbetet med Artportalen2 går vidare och beräknas vara klart i mitten av 2011.

Atlasprojektet

Syftet är att få fram moderna, heltäckande kartor över kärlväxternas utbredning i Sverige, med utnyttjande av all hittills tillgänglig information. Ett möte med styrgruppen hölls i Nässjö 8 oktober. Styrelsen har tidigare anslagit 500 000 kr under en femårsperiod för att genomföra projektet. En datalagging av bakgrundsmaterialet till "Flora över Dal" kom igång under år 2010, liksom av Erik Genbergs fältdagböcker från Östergötland.

Floraväktarverksamheten

Syftet med denna verksamhet är att övervaka lokaler för hotade växtarter, och att se till att livsbetingelserna inte förstörs på lokalerna. Ett möte i Floraväktarrådet hölls i Nässjö 19 november.

Ca 500 floraväktare har varit aktiva, och kring 5000 lokaler har besökts under året.

Se i övrigt den separata verksamhetsberättelsen för Floraväktarverksamheten, vilken finns på Föreningens hemsida.

Svenska växtnamn

För att reda ut frågor om svenska växtnamn, med koppling till Artportalen, träffade Stefan Ericsson och Margareta Edqvist från Föreningen Thomas Karlsson och ArtDatabanken 26 mars och 13 oktober.

Floravårdsfrågor

Föreningen har inkommit med skrivelser i flera ärenden.

A. Många inlagor om kalkbrytning på Gotland:

Dels rör det fortsättningen beträffande Nordkalks ansökan, som beviljats av Miljööverdomstolen, dels en ansökan från SMA Mineral.

B. Röllikesnyltrot på Öland:

Växten hotas av ledningsdragnig. Föreningen har med stöd från olika myndigheter anmodat kommunen att hitta en dragnig som inte skadar landets enda årsvissa förekomst av röllikesnyltrot.

C. Övriga yttranden:

Till Naturvårdsverket: Över "Förslag till strategi för naturvårdande förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden"

Till Länsstyrelsen i Skåne län: Över "Förslag till Åtgärdsprogram för stinkmålla"

Till Länsstyrelsen i Hallands län: Över "Förslag till Åtgärdsprogram för flytsvalting"

Till Regeringen: Över "Förslag om fördelning av statsbidrag till friluftorganisationer"

Till Malmö gatuförvaltning: Över "Förslag till bildande av naturreservatet Limhamns kalkbrott"

Till Länsstyrelsen i Norrbottens län: Över "Laponia, Förvaltningsplan".

Det har också kommit in glädjande rapporter. Vi kan som ett exempel nämna det som beskrivs i nummer 4 av tidskriften: "Röjsåg och räfsa räddar strandvedeln i Havstenssund", av Kjell Emanuelsson och Hans Alexandersson. (SBT 104:293-296).

Tack

Slutligen vill styrelsen för Svenska Botaniska föreningen rikta ett tack till alla som bidragit till de lyckade och mångfasetterade aktiviteterna detta år.

På styrelsens vägnar, enligt uppdrag

Gunnar Björndahl, sekreterare